Instanţa de fond: Judecătoria Căușeni (sediul Central) (jud. Victoria Railean)

Dosarul nr. 3r-237/25 (2-20120956-02-3r-24042025)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

10 iulie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela

A judecat în ordinea art. 243 alin. (2) al Codului Administrativ al RM, fără ședință de judecată, recursul declarat de Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 25 martie 2021, adoptată la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășănesc Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ,

Audiind raportul judecătorului Bostan A., în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Completul judiciar

c o n s t a t ă :

Obiectul acțiunii, circumstanţele cauzei.

La data de 30.09.2020, Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului orășănesc Căușeni, prin care a solicitat anularea Deciziei nr.5/34 din 03 iulie 2020 ”cu privire la inițierea lucrărilor de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate privată”.

Soluţia procesuală a instanţei de fond ce constituie obiect al recursului.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 25 martie 2021, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășănesc Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ, în temeiul art. 207 alin.(2) lit.d) Cod administrativ.

Argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.

Invocînd ilegalitatea încheierii instanţei de fond la 7 aprilie 2021, Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat a declarat recurs asupra acesteia.

În motivarea recursului Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat, în redare succintă a subliniat că acțiunea în contencios administrativ a fost depusă în instanță cu respectarea termenului de 30 de zile stabilit de prevederile art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ

Solicită recurentul admiterea recursului cu anularea încheierii instanței de fond.

Verificarea condițiilor de admisibilitate a recursului prin prisma respectării termenului de declarare a recursului.

În conformitate cu reglementările art. 241 alin. (1), (3) Cod administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit prevederilor art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

Articolul 236 Cod administrativ, prevede expres că instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special cînd:

a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2);

f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Respectiv, potrivit principiului simetriei juridice, care implică abordarea subsumară a Codului administrativ, criteriile de admisibilitate a apelului, reglementate conform art.236 Cod administrativ sunt aplicabile în cadrul procedurii de contestare cu recurs a încheierilor instanțelor de fond.

Completul judiciar atestă că încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 25 martie 2021 a fost contestată cu recurs la 7 aprilie 2021.

Pornind de la analiza curgerii termenilor detaliaţi supra, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat a fost depus în interiorul termenului legal, totodată acesta conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurentul î-și întemeiază pretențiile.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Cod administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului în cauză, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil raportului de contencios administrativ ;

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic de contencios administrativ, Colegiul consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele motive.

Conform art. 192 alin. (1) Cod administrativ*, pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ la curţile de apel şi la Curtea Supremă de Justiţie se instituie complete şi/sau colegii specializate de judecători.*

Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ*, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.*

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii:* ***anulează încheierea şi adoptă o nouă încheiere.***

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (2) Cod administrativ, *instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.*

Conform art. 243 alin. (3) Cod administrativ, *decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.*

Materialele cazei denotă cu certitudine faptul că, prin Decizia Consiliuluii orășănesc Căușeni nr.5/34 din 03.07.2020 „cu privire la inițierea lucrărilor de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate privată”, s-a permis inițierea lucrărilor de corectare a erorilor comise în procesul înregistrării primare massive, atribuirii terenurilor în proprietate private și executării lucrărilor cadastrale (f.d.6-7).

Decizia menționată, fiind supusă controlului de legalitate, prin notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, nr.1304-OT3-391 din 21.07.2020, și recepționată de Consiliul orășănesc Căușeni la 27.07.2020 a solicitat examinarea notificării în vederea întreprinderii măsurilor privind reexaminarea și abrogarea deciziei.

La 21.08.2020, Consiliul orășenesc a adoptat Decizia nr.6/23 ”Cu privire la Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020”, prin care a fost respinsă Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020 și menținută în vigoare Decizia nr. 5/34 din 03 iulii 2020 ”Cu privire la inițierea lucrăilor de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate privată.

Decizia nr.6/23 ”Cu privire la Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020” a fost publicată în RSAL la data de 31.08.2020.

La data de 30.09.2020, Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului orășănesc Căușeni, prin care a solicitat anularea Deciziei nr.5/34 din 03 iulie 2020 ”cu privire la inițierea lucrărilor de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate privată”.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 25 martie 2021, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășănesc Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ, în temeiul art. 207 alin.(2) lit.d) Cod administrativ.

În susținerea poziției sale prima instanță a reținut că: *„...cererea de chemare în judecată a fost depusă de reclamant la 30.09.2020, cu omiterea termenului de adresare în instanța de judecată stabilit de lege prevăzut la art.68 alin.(1) şi (4) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, iar prin urmare prescripția extinsivă se răsfrînge asupra posibilității de a-şi apăra dreptul încălcat pe cale acțiunii civile. Or, termenul de depunere a acțiunii (60 zile de la data notificării în cazul tăcerii autorității locale) a expirat la 25.09.2020 iar acțiunea urma a fi depusă la 27.09.2020 deoarece data de 25.09.2020 a fost zi de odihnă, și nu în termen de 30 zile de la recepționarea Deciziei nr.6/21 din 21.08.2020 cu privire la examinarea Notificării Oficiului Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat.”*

Astfel, instanța de fond a concluzionat că termenul pentru înaintarea acțiunii în contencios administrativ a expirat la data de 27.09.2020. Însă, cererea de chemare în judecată a fost depusă de reclamant la data de 30.09.2020, după expirarea termenului prevăzut la art.209.

Instanța de recurs apreciază ca neîntemeiată soluția instanței de fond, iar în argumentarea concluziei enunțate, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, conform art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Potrivit art. 189 Cod administrativ, (3) În cazurile prevăzute de lege, precum şi în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acţiunea în contencios administrativ poate fi înaintată şi de autoritatea publică.

Potrivit art. 206Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

Potrivit art. 207 Cod administrativ, (1) Instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. (2) Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: d) acţiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;

Potrivit art. 209 Cod administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

(2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau

notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Totodată, reieșind din prevederile art. 68 al Legii privind administraţia publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006 (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), (1) În cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administraţiei publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorităţii locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerînd modificarea sau abrogarea lui totală sau parţială.

(2) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administraţiei publice locale în termen de:

a) 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu şi facultativ;

(3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat.

(4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă şi-a menţinut poziţia sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanţa de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorităţii locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, în speță, Decizia Consiliului orășănesc Căușeni nr.5/34 din 03.07.2020 „cu privire la inițierea lucrărilor de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate privată”, a fost plasată în Registrul în Registrul de Stat al Actelor Locale la data de 13 iulie 2020.

În acest context Completul judiciar va sublinia și faptul că, în Decizia Consiliului orășănesc Căușeni nr.5/34 din 03.07.2020, nu se conţine informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac.

Cu toate acestea, în termenul legal stabilit, Decizia menționată, a fost supusă controlului de legalitate. Astfel, prin notificarea nr.1304-OT3-391 din 21.07.2020, recepționată de Consiliul orășănesc Căușeni la 27.07.2020, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, a solicitat examinarea notificării în vederea întreprinderii măsurilor privind reexaminarea și abrogarea deciziei.

La **21.08.2020**, Consiliul orășenesc a adoptat Decizia nr.6/23 ”Cu privire la Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020”, prin care a fost respinsă Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020 și menținută în vigoare Decizia

nr. 5/34 din 03 iulii 2020 ”Cu privire la inițierea lucrăilor de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii terenurilor în proprietate privată.

Decizia nr.6/23 ”Cu privire la Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020” a fost publicată în RSAL la data de **31.08.2020**.

Art. 68 alin. (4) al Legii privind administraţia publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006, prevede expres că, **în cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă şi-a menţinut poziţia** sau nu a reexaminat actul contestat, **oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanţa de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului** de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorităţii locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

În condițiile descrise, Completul specializat în examinarea cauzelor de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru apreciază ca neîntemeiată soluția primei instanțe referitoare la faptul că acțiunea ar fi fost depusă în instanță după expirarea termenului prevăzut la art.209. Or, la caz, se atestă cert faptul că reclamantul a respectat termenul de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului. Or, după cum s-a menționat supra Decizia nr.6/23 ”Cu privire la Notificarea Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 1304/OT3 - 391 din 21 iulie 2020” a fost publicată în RSAL la data de **31.08.2020**, ceea ce echivalează cu momentul luării la cunoștință oficiale a refuzului autorității locale. Acest moment constituie data de la care începe să curgă termenul pentru sesizarea instanței, conform art. 68 alin. (4) din Legea nr. 436/2006.

Respective, de la data de **31.08.2020**, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat avea un termen de **30 de zile** pentru a sesiza instanța, adică până la **30.09.2020** inclusiv.

Instanța de recurs subliniază că, Codul administrativ asigură în condiții de maximă accesibilitate un control judecătoresc efectiv asupra activității administrative desfășurate de autoritățile publice ale statului, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept, (art. 3).

Conform art. 23 Cod administrativ, (1) Autoritățile publice şi instanţele de judecată competente acţionează respectînd principiul egalităţii şi nediscriminării. (2) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situaţii similare. Orice diferenţă de tratament trebuie justificată în mod obiectiv. (3) Atît în cadrul procedurii administrative, cît şi în cadrul procedurii de contencios administrativ

sau ca rezultat al acestora, nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligaţii pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă, cetăţenie, apartenenţă etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educaţie, situaţie economică, condiţie socială.

Astfel, instanțele judecătorești urmează să asigure garanțiile oferite de dreptul la un proces echitabil, în așa mod încât acestea să nu îngrădească în mod disproporționat accesul liber la justiție, ci, din contra, să contribuie la eficientizarea și lărgirea acestuia.

În condițiile descrise supra, în contextul respectării dreptului de acces liber la justiţie, garantat de art. 6 § 1 din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, art. 20 din Constituţia Republicii Moldova şi art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat şi în jurisprudenţa CtEDO, circumstanţele relatate generează anularea încheierii contestate. Or, menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilităţii pentru reclamant de a-şi valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislaţia naţională, cât şi de Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit c), alin. (3) Cod administrativ, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D e c i d e:

Recursul declarat de Oficiul Teritorial Căuşeni al Cancelariei de Stat, **se admite.**

Se anulează încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 25 martie 2021**, cu restituirea cauzei în Judecătoria Căușeni (sediul Central), în același complet de judecată.**

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii

Dașchevici Grigore

Bostan

Angela